

სისრულეში ძოიყვახოს დაგილობრივ საკ-
რებულოს დადგენილება მანამდე, სანამ ამას
უმთავრესი საკრებულო დაამტკიცებდეს; აგ-
რეთვე მას შეუძლია შეაჩეროს ძალაში შე-
ულ დადგენილების მოქმედება, თუ იგი,
გისის აზრით, უკანონოა და არ ეთანხმება
გის აზრს და წარუდგინოს კითხვა უმთავ-
რესს საკრებულოს (ეხლა კი ეს უფლება
უბერნატორებს აქვთ). საზოგადო დაწე-
სებულებათ და კერძო პირებს, რომელთა
ინტერესებს შეეხება იდგილობრივ საკრებუ-
ლოთა დადგენილება, შეუძლიათ იჩივლონ
უმთავრეს საკრებულოში და უმთავრესს
საკრებულოზედ კი—სენატში.

◆ არსებულ კერძო ლომბარდების ოფ-
ფიზიამ ერთი საინტერესო საქმე აღმოაჩი-
ნა: მეცახშეობაზე ახალი კანონების გამო-
ცემის გამო ბევრი კერძო ლომბარდი დაი-
სურა და გამოუსყიდავი ნივთები გაიყიდა.
კანონით, რაც მეტი შემოვიდა გირაოდ გა-
ცემულ ფულზე, ის ნივთების პატრონების
უნდა იყოს. ეხლა განზრახვა აქვთ მოსთ-
ხვონ დახურულ ლომბარდების პატრო-
ნებს მათი საქმის წიგნები, გამოარკვიონ
გადამეტებულ ფულების რაოდენობა და
შეიტანონ ეს ფული საქველ-მოქმედო და-
წესაბულებითა სასარგებლოდ.

♦ ოთხშაბათს, 31 იანვარს, ტფილიძის
ქალაქის გამგეობას ჰქონდა სხდომა, რო-
მელზედაც მსჯელობა ჰქონდა ავჭალის ცხე-
ნის რეინის გზის კონტრაგენტების წინა-
დადებაზე შესახებ ხსნებულ ცხენის
რეინის გზის შეერთებისა უსახელო სა-
ზოგადოების ტრამვაისთან. კონტრაგენ-
ტების წინადადება იყო ან 30 წლის
განმავლობაში გადეხადათ ქალაქისათვის 12
ათასი მანეთი, ან ერთბაშად შეეტანათ 6
ათასი მან., რასაკვირველია, გარდა იმ ყო-
ველ წლიური გადასახადისა, რომელი
უნდა უხადოს ქალაქს უსახელო საზოგ-
ადოებამ ტრამვაის ერთიან შემოსავლიდან
ქალაქის გამგეობამ დაადგინა—მიეცეს ნე-
ბა ყორლანოვსა და ალიბეგოვს შეუერთო-
ავჭალის ტრამვაი უსახელო საზოგადოების
სას იმ პირობით, რომ კონტრაგენტები
ნებართვის მიღებისათანავე წარმოადგინო-
ნება 60,000 მ.; თუ რაიმე მიზეზის გამო ე-
შეერთება არ მოხდება, კონტრაგენტები
დაუბრუნდებათ მათი ფული. ამ უკანას-
ნელი მუხლის წინააღმდეგია ტრამვაი
კომისიის თავმჯდომარე ბ. სულხანოვი
რომლის აზრით, კონტრაგენტებს, თუ შე-
ერთება არ მოხდება, შემოტანილ ფულ
სან უნდა დაუკავიონ 11,000 მან.

♦ როგორც ვიცით, თუ ქალაქი
მიიღებს გარდა ცვალებულ ნ. ზუბალაშვი-
ლის მიერ ნაანდერძევ ქონების დაერთი-
მილოთათვის თავშესაფარის გასამართვაზ
მაშინ ეს ქონება უნდა მიეცეს კათოლი-
კების ფერის ცვალების ეპელესიასთან არს-
ბულ მმობას. ხსენებულ ეპელესის წინა-
ძლვარი შეკვითხებია ეხლა ქალაქის გამგე-
ბას, თუ რა მდგომარეობაშია საქმე. ჩვე-
ნა მკითხველებმა იციან, რომ საბჭომ აი-
ჩია კომისია განზრახტულ თავშესაფარის მ-
საწყობად და მაშასადამე აზრათაც არ მ-
სიოდა თარი ითქვა ნაანდერძევზე.

→ როგორც ჩვენმა მკითხველებმა იცია
დუშეთის ფოსტა-ტელეგრაფის მოხედა
ცხვედაძე გადაყენეს სამსახურიდან ფოსტ
გასაზღავნ ფულების გაფლანგვის გამ
ეხლა ტფილისიდან გაუგზავნიათ მოხელე
საჭმის გამოსაძიებლად.

→ პოლიციის მე-7 ნაწილში 27 იანვარს ტფილის მოქალაქის ელისაბედ ჩატიძის სახლი გაუტენილა ცირკულარის ტაროტეგანმშრაველს, სიდანც გაუტენილი იყო მოქალაქის 80 მანეთად ლირებული. პოლიციის მოხედები მაჭავარიანს კარგა ხნის გამოძიების შემდეგ მოქალაქის უკვე შეუცყრია, რომელიც აღმოჩენილა ტფილის მოქალაქე ბაგრატ დარჩიას და ბაგინის მარჯვენა მხარეს.

თჟილისის საღწევო ამანაგობის
პრეზენტი.

წარსულ 1900 წლის დეკემბერში ტფილის საღურგლო ამხანაგობას ორჯელა ჰქონდა სხდომა თავის საქმეების განსახილა. ელად: სხვათა შორის, მთავრობისაგან ხლად დამტკიცებული წესდების შემოღება-ხედაც იქონია მსჯელობა და ორჯელვა-საზოგადო კრება იმ აზრს დაადგა, რომ წესდება ყველა წევრებს, ვინც წესდები შემოღებამინ ამხანაგობის წევრად ითვლებოდა, ერთნაირ უფლებას აძლევს იმის მიუხედავად სრულად აქვს შემოტანილი წევრი თავის საწევრო ფული 25 მანეთი, თუ ეს საწევრო ფული ჯერ კიდევ სრულად არ აქვს შეტანილი ამხანაგობის კასაში. ორთავე კრებაზე ხელოსნებმა თითქმის ერთხმივ განაცხადეს, რომ, ჩვენის აზრით, წესდება ყველა წევრებს ერთნაირ უფლება აძლევს და ჩვენი სურვილიც ეს არის, რადგან ბეჭრს წევრს ეხლავე ფულის შემოტანა არ შეუძლიან, რომ თავისი საწევრო ფული შეასრულოს და ამისთანა წევრებს რომი წავართვად საზოგადო კრებაზე, ეს უსამართლობაც იქნება და შეიძლება ხმით წარმევამ დიდი ზარალიც მოგვცეს დეკრეტით თითონ ამხანაგობა წესდებეს ახალ წესდების ძალით. ბ. ა. ახაზაროვმა და ს. ტარიელოვმა მაშინვე დიდი წინააღმდეგობა გაუწიეს ხელოსნებს და ამტკიცებანენ, რომ საზოგადო კრებაზე, ახალი წესდების ძალით, მხოლოდ იმ წევრებს აქვთ ხმა, რომლებსაც საწევრო ფული 25 სრულად აქვთ შემოტანილი. კრების უმტკიცებამ ძლიერ დაიმორჩილა მაშინ ეს ორმოწინააღმდეგებ და შეიყვანა ძალაში მთარობისაგან დამტკიცებული წესდება. წელი იანვარში კიდევ ორი კრება ჰქონდა დურგლების ამხანაგობას, და ეხლა კი ახაზაროვი და ს. ტარიელოვი აღარ ემოჩილებიან არავითარ კრების დადგენილება და ყველას უკანონოთა სთვლიან, რადგან საზოგადო კრების დადგენილების თანახმა კრებაზე ყველა დამტკიცები წევრები იღებდნონ აღმოჩენებას. ა. ახაზაროვს მთელი წრილიც ჰქონდა დაბეჭდილი უივერიი 21 №-ში, რომელშიაც, წესდების მე-15 მე-18 მუხლების ძალით, ამტკიცებს ზემსახის განვითარებულ თავის აზრს, მაგრამ, საზოგადო კრებებზე ხელოსნებმა დაშორებით ურო საფუძვლიანად დაუმტკიცეს თავის აზრი, როგორც წესდების მე-15 მე-18 მუხლებით, აგრეთვე თავისი ქმის სარგებლობის მხრივაც. ბ. ა. ნაზაროვი და ს. ტარიელოვი კი მაინა თავისას გაიძახიან და მთელი საზოგადო კრების აზრსა და დადგენილებას არ ემოჩილებიან, რითაც დიდ უსიამოენებასა არეულობას იწვევდნენ კრებაში. იმათ მრეს გადავიდა ორი სხვა ამხანაგობის წევრინტელიც და როდესაც უკანასკნე 28 იანვარს შემდგარ სხდომაზე კრებამ ერხმივ (გარდა ოთხი ინტელიგენტისა) და გინა ყველანი თანასწორნი ვართო, მან ა. ახაზაროვმა და ს. ტარიელოვმა განხადეს: ჩვენ, როგორც გამგეობის წევრი ამ უკანონო კრებას აღარას მოვახსენებთ ისე რომ სმეტა იმ წლისა და სხვა საგნერო მემკვიდრეობის უნდა მოხსენებოდა, აღმოხსენდა, რადგან ყველა წიგნები, ანგა შები და ქალალდები სულ ს. ტარიელოვის შელშია და იმის გარდა მხოლოდ ა. ა. ზაროვს შეეძლო ამ საქმეების მოხსენება და რაკი გამგეობის ამ ორთავე წევრა უარი სთვეს განსახილველად საგნერო მოხსენებაზე, ყველა საქმეები უნდა გადებულიყო და გამგეობის დანარჩენ რებს უნდა ეშვენათ შემდეგი კრებისა კაცი, რომელსაც შესძლებოდა ყველა მემკვიდრეობის მოხსენება. მე, ჩემი მხრივ, ყველა უერში ვეთანხმები კრების გარდაწყვეტილას და რაც თავმჯდომარეს უფლება აყველა ვინარე, რომ ეს მოწინააღმდეგი დამტკიცებინა კრების და

გაიძინან თავისას, თითქო, მართლა, იმათ
მეტს საღი მსჯელობა აღარავის ჰქონ-
დეს. თავისი სიტყვებით ეს ორი გამგეო-
ბის წევრი მუდამ შეურაცხოფას აყენებდა-
ნენ ხელოსნებს, ისინი თავის მხრივ პასუხს
აძლევდნენ შეურაცხოფითვე და კრებაზე
შეუძლებელი განდა წესის ჩამოგდება. ამ
კრებას შემდეგშიაც ეს დღე მოელის, თუ
იმათ არ დაესწრენ ისეთი გავლენიანი პირ-
ნი ჩვენი საზოგადოებისა, რომლებისაც
მოწინააღმდეგ წევრებს ან მორიდება ეჭ-
ნებათ, ან იმისი შიში, რომ ეს დამსწრენი
იმათ სიტყვასა და მოქმედებას საქვეყნოთ
გამოამჯდავნებენ.

რაც შეეხება გაზეთ „კვალის“ შენიშვნას,
რომ ინტელიგენციის დურგალთა ამხანა-
გობაში წევრობის უფლება არა აქვს, ეს
აზრი „კვალს“, როგორც ერტყობა, წესდების
მე-17 მუხლიდან გამოუყვანია, მაგრამ წეს-
დებაში არის სხვა აღვილებიც, რომლებიც
საქმეს ცოტა სხვაფრივა ხსნიან და თუ მხო-
ლოდ მე-17 მუხლს მივიღებთ სახეში, მაშინ
ამხანაგობის წევრებად დარჩენა მხოლოდ
იმ 10—17 კაცის შეუძლიან, რომლებიც
შიგ საამხანაგო ქარხანაში მუშაობენ და
დანარჩენი ასი წევრი კი, როგორც დურ-
გლები, იგრეთვე სხვანიც უნდა ამხა-
ნაგობიდან გამოვიდნენ და თუ დღეს,
როცა 110—115 კაცის საწევრო ფული
მუშაობს, საამხანაგო ქარხანა ტილვ დიდ
გაჭირვებაშია, როცა ამხანაგობას მხოლოდ
10—17 კაცის საწევრო ფული-და დარჩე-
ბა, მაშინ როგორ უნდა აწარმოვონ საქმე?
საღურგლო ამხანაგობისათვის ყოველთვის
საჭიროა ორი-სამი კაცი ინტელიგენციი,
რადგან იქ ბევრი იმისთვის საქმე აქვთ,
რომლებსაც თითონ ხელოსნები ვერ გაუ-
ძლვებიან. და თუ უკანასკნელ კრებებზე
ინტელიგენციამ ეს იმედი ვერ გაუმართლა
ხელოსნებს, ეს პირადად იმ ინტელიგენცი-
ბის ბრილია, რომლებიც დღეს იმათ საქ-
მეში ურევიან და არა აქვთ საქმაოდ თა-
ვაზიანობა და პატივისცემა თავის მოწინა-
აღმდეგეთა აზრისა.

ლ. ფურცელაძე.

პრო 306 ცი 1

შუთაისის საბჭოს 29 იანვრი
კრება დაიწერ 8 საათზე გამგების წევრის ბ-
ჩიმაქაძის თავმჯდომარებით. უკანასკნელ სხდო-
მის ოქმის დამტკაცების შემდეგ რებაზ მრა-
სმინა შინაგან საქმეთა სამინისტროს მოწერი-
ლობა დარიბთა და დატაქთა შერწყებულები
მოწერის შესახებ. მინისტრის ქადაღში მო-
უკანადა აგრეთვე სამაგალითო წესების ც-
საჭარე სამზრუნებლებისა. რადგანაც ქალაქი
გამგების ჩვეულებრივ არავითარი მოხსენება არ
წარმოუდგენია ამ საუკადღებო საქმის შესახებ
საბჭოში, თხხმად ხმოსნ საზროვის წინადაღე-
ბისა, დაადგინა—დაუკავლის ქალაქის გამგების
ქუთაისში დარიბთა შერწყებულების საქმის მო-
წერის შემუშავება ერთა სხვა არსებულ ს-
კვებ-მოქმედო საზოგადოებთან.

გამარჯის თავის შთადგინდას და უკრა გერბი ა. ჩ. ჩიმაკაძეს, რომელიც არჩეა ქადაგის თავის მთადგინდეთ 36 ხმის უმტესესობით წარადმდებ 8-სა. გამეტების წევრი ბ. ჩიმაკაძეს მთადგინდეთისათვის მიეცემა სამინისტროს წევრის და ბოლოს საბჭომ თავის შემცირებული ტექსტი ა. ჩ. ჩიმაკაძეს მთების რიცხვის ნიშნის და დანარჩენის საქმეები გადადგა თხმაბათისთვის. გადადებულ საქმეთა მთრის საუკადღებო ქუთასეში წელის მიღის გაფანის საქმე. ოთხშაბათს მთხსენდება საპროცეს სამინისტროს შესწორებანი და დამატებანი ქალაქის მიერ შემუშავებულ პროექტის და ინიციენტი მისაიღოვის აზრი ამ ცელიდებათა შესახებ. ბ. მისაიღოვი თოთქმის თანახმა მიიღოს უკეთებები შენიშვნა სამინისტროს, მხრივ თხოვდებას თავისთვის ცოტა შედაგათს.

დ. პ.

გათუმი. 30 იანვარს, დღისით, 12 საათზე, აქ მეტად სამწრხარო ამბავი მოხდა. ახლად დაარსებულ საქალებო გიმნაზიის შენობას ცეცხლი გაუჩნდა და გადაიბუგა. ცეცხლის განხინის დროს მოსწავლეები ისვენებდნენ: ზოგი შიგ სკოლაში იღვნენ და ზოგი საუგიშობდნენ. ერთმა მოსწავლე-ქადაგანმა შეუჩნდა, რომ საუზიმის თავისი გუთხეში გვამდი აღიღდა. ეს ამბავი იმ წამისვე გიმნაზიის უფროსს ქალს შეატყობინეს; არ გასულა დიდი ხანი, რომ მთელი შენობა აიგის კომლით და ცეცხლი გადაედო მთელს შენობას. მოსწავლეებმა ეველამ თავს უშევლეს. ამასთავი ხალხიც მთგროვდა და დიდი თუ პატარა ჟელა შევლას სცდილობდა. დამსწრე ხალხის მეცადინებით, რაც ავეჯეულია იყო სასწავლებელში, სულ გადაარჩნეს. რადგანაც შენობა თრ-სართულიანია და სწავლა სართულში სწარმოებს, რაც სკამები და სხვა რამ იყო, ფანჯრებიდან თოვებით გადმოუშვეს, ასე რომ დიდი შიანის ნორ კი გადაარჩნიეს. ცეცხლის-მქრობედი რაზმი მოვიდა იმ დროს, როცა ცეცხლი ძალიან გაძლიერებული იყო. სასურავი დაწესა, ცეცხლი ჩამოცვევდა მაღლა სართულში, მაგრამ მაინც იმდენი იმეცადინეს, რომ ქვემო სართულში არ ჩაუშეს. სამწრხარო და გულ-პაკლავი საუკეთესო იყო, როცა დიდი თუ პატარა მოსწავლეები გულამთსკვნათ სტანდნენ და გეგელა თავ-თავის სამსახური ნივთებს დაეცებდა. სამსახური ისე წავიდნენ სახლში, რომ ქვდიც კი არავის წაჭედდა.

ცეცხლის ქრისტიანის დროს გადმოვარდა დიდი ფიციარი და დაეცა ერთ ცეცხლის-მქრობელთაგანს და თავი გაუტეხა; დაშვებული საგადმეოფლში გაგზავნეს.

დიდი სიმარჯვე გამოიჩინა სამხა ფოსტა-ტელეგრაფის განტრანის მოსამსახურებ; ქსენი გველაზე უწინ მივიღებენ, რადგანაც გიმნაზიის შენობა ფოსტაზე ახლო არის და, რაც სკამი და სტრილი იყო, სულ თოვებით გადმოუშვეს ზემო სართულიდან. ერთი ამათგანი ავიდა სასურავზე, ხალხში ცეცხლის საქრიბი მანქანის მიღი მარტოდ და ამანაც დაუწეოდ ამ დროს ზღვის ქარი იყო ამოგერდნილი. თვითონ კინადამ ცეცხლის შესვერბლი შეიქმნა, რომ დროზე არ მიემველებინათ კიბე. დამწვარი შენობა ეგუთვის აქაურს მდიდროს სომეს სუკიანს და დაზღვეულიც უნდა იყოს.

იღიერ ანგისელი

გათუმი. 30 იანვარს საბჭოს სსდომას ბეჭრი ხმისანი დაესწრო და გარგა ძალი საქმეებიც განიხილეს.

პირველად კანიხილეს უჯამირონის ქახის საქმე, რომელზედაც ლაპარაკი ქონდათ უკანასკენელ სხდომაზე. საბჭომ ხან-მოკლე კამათის შემდეგ გარდასწულია მიიღოს გმიგობისაგან წარმოდგენილი მოსაზრება. ქუჩაში გამოწეული რიცხვის ადამიანი იქნება დანგრეული.. ქახის გასასწორებლიდ გამგება მოვალეობრივება იმცხოვებულებას, რომელთა მიწასაც ცოტ-ცოტ მიწა უნდა მოეჭრას ქახის ვიწრო თავში, ხოლო თუ ეს პირი ამზედ არ დასთინებდებან, იშემთხვევაში გამგება იშუამდგრომდებას სათანადო მთავრობის წინაშე საჭირო მიწას ქნინით ჩარჩოს.

ცეცხლის ქრონიკის დროს გადმოვაწედა დადი
ფიცარი და დაეცა ერთ ცეცხლის-მქრობელთაგანს
და თავი გაუტეხა; დაშვებული სააგადმეოფლში
გაგზავნეს.

დადი სიმარჯე გამოიჩინა სამშა ფოსტა-ტე-
ლეგრაფის კანტორის მდისმისხურებ; ესენი ვე-
ლაზედ უწინ მივიღებ, რადგანაც გიმნაზიის
შენობა ფოსტაზე ახლო არის და, რაც სკაში
და სტრუდი იყო, სულ თვეებით გადმოუშვეს
ზემო სართულიდან. ერთი ამათგანი ავიდა სა-
სურავზე, ხალხმა ცეცხლის საქრობი მანქანის
მილი მიაწოდა და ამანაც დაუწეო ქრობა, მაგრამ
ვერა უშველა-რა, რადგანაც ამ დროს ზღვის ქა-
რი იყო ამონარდნილი. თვითონ კინალამ ცეცხ-
ლის შესვერპლი შეიქმნა, რომ დროზე არ მი-

ეშველგბინათ კინე. დამწერას შენობა ეკუთვნის
აქაურს მდიდრს სომქეს სუკიანს და დაზღვეუ-
ლიც უნდა იყოს.

გათუმი. 30 იანვარს საბჭოს სხდომას ბეჭ-
რი სმინისანი დაქმურდ და გარდა მალი საქმეებიც
განიხილეს.
შირველად განიხილეს ეჭერონის ქუჩის
საქმე, რომელზედაც დაპრაკტიკულნდათ უკანას-
კონებ სხდომაზე. საბჭომ სან-მოკლე კამთის
შემდეგ გარდასწუვიორა მიიღოს გზიგებისაგა-
რა წარმოდგენილი მოსაზრება. ქუჩაში გამოწეულ
თრი სახლი აღარ იქნება დანგრეული.. ქუჩის
გასასწორებლად გამგეობა მოელაპრაკება ი
მცხოვრებლებს, რომელთა მიწასაც ცოტ-ცოტ
მიწა უნდა მოეკრას ქუჩის ვიწრო თავში, ხოლო
თუ ეს ჰირი ამაზედ არ დასთანხმდებას, ი
შემთხვევაში გზიგეობა იშუამდგრამდებს სათანად
მთავრობის წინაშე საჭირო მიწას კრისთ ჩა-
მო მო მო.

